

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๑/๒๕๕๔

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี

คำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

พรรคไทยสามัคคีได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคจากนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

พรรคไทยสามัคคีได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองหลายครั้ง ดังนี้

๑) หนังสือที่ ทสค. ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่า พลอากาศโท ฉันทนา เจริญรุ่ง (หัวหน้าพรรค) กับนายชัยรัก รัชธรรม (รองหัวหน้าพรรค) ได้ลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ และพันเอก ขจรเกียรติ กุศลนิมิตย์ (กรรมการบริหารพรรค) กับนางนิภา กุศลนิมิตย์ (เหรัญญิกพรรค) ได้ขอลาออกจากสมาชิกพรรค ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งมีผลทำให้พ้นจากตำแหน่งในพรรคไทยสามัคคีด้วย

๒) หนังสือที่ ทสค. ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่าพรรคไทยสามัคคีขอแจ้งผลการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๓ คน ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี โดยมีนายไพบูลย์ สุนทรวิภาต เป็นหัวหน้าพรรค และนายกิตติกุล พลหาญ เป็นรองหัวหน้าพรรค อันดับหนึ่ง

๓) วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔ พรรคไทยสามัคคีได้แจ้งตามแบบหนังสือแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาระบุว่าในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๓ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๑,๑๒๕ คน

๔) หนังสือลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔ แจ้งว่านายไพบูลย์ สุนทรวิภาต ได้ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรค และนายกิตติกุล พลหาญ ลาออกจากตำแหน่งรองหัวหน้าพรรค ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔

อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ เป็นวันที่ครบกำหนดที่พรรคไทยสามัคคีจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ปรากฏว่าพรรคไทยสามัคคียังมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคไทยสามัคคี (ภายในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕) พรรคไทยสามัคคีมิได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงมีเหตุให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง และศาลรัฐธรรมนูญได้ให้พรรคส่งคำชี้แจงแล้ว

ต่อมาพรรคไทยสามัคคีได้ส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยพันจ่าอากาศเอก เกียรติชาย ด่านชัย รองหัวหน้าพรรคอันดับสองซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสรุปสาระได้ว่า ภายหลังจากนายไพบุลย์ สุทรวิภาต (หัวหน้าพรรคไทยสามัคคี) และนายกิตติกุล พลหาญ (รองหัวหน้าพรรคอันดับหนึ่ง) ได้ลาออกจากตำแหน่ง พรรคไทยสามัคคีไม่สามารถดำรงสภาพของพรรคต่อไปได้อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ และไม่สามารถหาสมาชิกพรรคได้ครบตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพรรคไทยสามัคคีได้ยุติบทบาทการดำเนินการทางการเมือง ตลอดจนไม่มีการเรียกประชุมกรรมการบริหารพรรคมาตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสั่งยุบพรรคไทยสามัคคีต่อไป

คำวินิจฉัย

เมื่อความปรากฏแก่นายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคไทยสามัคคีไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ (๕) และได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคได้ทำหนังสือยอมรับสภาพว่าไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ จึงเห็นควรให้ยุบพรรคไทยสามัคคีได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์ ดร. อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ